

Kemikalier på förskolor i Nacka

Kemikalier

- Kemikalieproduktionen i världen har ökat de senaste 50 åren
  - från mindre än 10 miljoner ton till över 400 miljoner ton/år
- Kemikalier finns i praktiskt taget allt som vi omger oss med
  - t.ex i varor som kläder, elektronik och leksaker
- Kemikalier kan läcka från varor
  - en del kan orsaka negativa effekter på hälsa & miljö

Påverkan av kemikalier

- Flamskyddsmedel: hormon- & reproduktionsstörande & cancerframkallande
- Ftalater: hormon- & reproduktionsstörande, kan orsaka diabetes, astma & allergier
- Bisfenol A: hormon- & reproduktionsstörande, kan orsaka fosterskador & allergier
- Perfluorerade ämnen: hormon- & reproduktionsstörande & cancerframkallande
- PAH: skadar arvsanlag, hormon- & reproduktionsstörande & cancerframkallande

Kombinationseffekten - Cocktail-effekten

Kombinerad effekt av en blandning av kemikalier, som kan vara större än de enskilda ämnernas effekt var för sig.

Barn särskilt känsliga

- Barn utvecklas fortfarande
- Barn äter, dricker & andas mer
- Annat beteende

Mer kemikalier på förskolor

- Ska vara lättstädad, hålla nere ljudnivån & tåla slitage
- Mycket plast & varor behandlade med smuts- & vattenavstötande kemikalier
- Ofta många föremål på en liten yta - fler saker fler kemikalier
- En del förskolor är inte byggda för att vara förskolor - ventilationen är inte anpassad

Resultat

- 3 av 7 förskolor har PVC-golv
- 4 av 7 förskolor har gammal elektronik till barnen att leka med
- 4 av 7 förskolor har byggvaror att leka med
- 4 av 7 förskolor använder vinylhandskar för matlagning & blöjbyten
- 4 av 7 förskolor serverar mat till barnen på plasttallrikar/plastglas
- 5 av 7 förskolor har sovmadrasser av skumgummi med plastöverdrag

forts. resultat

- 5 av 7 förskolor har gamla bildäck (att leka med)
- 6 av 7 förskolor har leksaker äldre än 2007
- 6 av 7 förskolor serverar mat från konserver
- Alla förskolor saknar rutiner för om en (varm) lågenergilampa går sönder

Slutsats

Det finns idag varor med skadliga kemikalier på
förskolorna i Nacka.

Lösningar:

- Initiera rutiner för lågenergilampor
- Ta bort äldre plastleksaker
- Ta bort uttjänad elektronik, bildäck, byggvaror
- Byt ut plastartiklar för mat till glas/porslin/rostfritt
- Byt ut vinylhandskar till nitrilhandskar/polyetenhandskar
- Byt ut skumgummiservetter till pappersservetter
- Byt ut konservburkar mot tetror/glasburkar
- Byt ut PVC-golv till trä/linoleum
- Öka antalet storstädningar/dammtorkningar
- Gå igenom städrutiner med personal
- Se till att ha en väl fungerande ventilation anpassat efter antal barn & verksamhet

Vad gör vi idag?

Tillsyn av städning, ventilation och till viss del kemikalier

Frågor i inspektionen idag

- Använder barnen saker som vare sig är tänkta eller avsedda som leksaker för barn t.ex. uttjänt elektronik, byggvaror eller bildäck?
- Används plast i matlagningen eller vid serveringen t.ex. plasttallrikar, plastglas, plasticslevar och durkslag?
- Finns skriftliga rutiner för om en lågenergilampa (innehåller kvicksilver) krossas?
- Finns det PVC-golv?

Frågor?

Tack!

